

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Besluit van de Vlaamse Regering houdende positionering en aansturing van de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk bij de diensten van de Vlaamse overheid (GDPB)

Artikel 1

Dit artikel houdt de oprichting in van een gemeenschappelijke dienst voor preventie en bescherming op het werk (GDPB) zoals bedoeld bij artikel 38 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. Alleen na machtiging door de federale overheid kan een GDPB worden opgericht (KB van 27 oktober 2009 betreffende de oprichting van een gemeenschappelijke dienst voor preventie en bescherming op het werk). De federale machtiging voor de GDPB werd verleend bij ministerieel besluit van 24 januari 2017 waarbij vergund wordt een gemeenschappelijke dienst voor preventie en bescherming op het werk op te richten (HUA/24129/S/GDSC190).

§1. Oorspronkelijk was het de bedoeling om een GDPB op te richten voor de ministeries (departementen en intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid) met aansluitingsmogelijkheid voor de kabinetten, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen (VR/2006/0906/DOC.0575). De Vlaamse Regering besliste echter op 17 juli 2013 dat alle entiteiten van de diensten van de Vlaamse overheid zoals gedefinieerd in het VPS van 13 januari 2006 - op enkele uitzonderingen met een specifieke eigenheid na - moesten aansluiten bij de GDPB (VR 2013 1907 DOC.0875/1). Deze uitzonderingen betreffen de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, de Openbare Psychiatrische Zorgcentra Geel en Rekem en de administratieve diensten van het Gemeenschapsonderwijs.

Voor het op 1 januari 2014 vanuit de federale overheid overgehevelde Agentschap Plantentuin Meise werd omwille van zijn sui generis karakter (taalwetgeving) niet overgegaan tot aansluiting bij de GDPB.

§2. De werking van de GDPB is uitgebreid tot een aantal entiteiten en instanties die niet behoren tot de diensten van de Vlaamse overheid.

De aansluiting van de leden van de ministeriële kabinetten is een gevolg van een eerdere regeringsbeslissing van 2006 ((VR/2006/0906/DOC.0575).

De aansluiting van de Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) is een gevolg van eerder genomen regeringsbeslissingen (VR/2007/29.06/DOC.0673 en VR 2013 1907 DOC.0875/1). Sinds 9 februari 2017 is de VREG ten gevolge van een decreetwijziging echter niet langer een extern verzelfstandigd agentschap van publiek recht en behoort het niet langer tot de diensten van de Vlaamse overheid (decreet van 25 november 2016 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft). Het is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid geworden onder toezicht van het Vlaams Parlement. Volgens artikel 22 van het decreet blijven de personeelsleden van de VREG onderworpen aan de rechtspositieregeling die van toepassing is op de diensten van de Vlaamse overheid. Gezien de personeelsleden van de VREG gehuisvest blijven op dezelfde locatie bij andere diensten van de Vlaamse overheid, is het uit het oogpunt van efficiëntie aangewezen dat de dienstverlening vanuit de GDPB verdergezet wordt. De VREG heeft de wens geuit om aangesloten te blijven bij de GDPB. Dit kan, gezien de VREG opgenomen is in de federale machtiging.

Voor wat betreft de uitbreiding tot de strategische adviesraden die niet behoren tot de diensten van de Vlaamse overheid (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) die ook omvat de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en

Gezinsbeleid (SAR WGG), de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) en de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SALV)) is dit het gevolg van een eerdere regeringsbeslissing van 2006 (VR/PV/2006/18 – punt 34 van 9 juni 2006). Ook voor de provinciegouverneurs en arrondissementscommissarissen geldt voornoemde regeringsbeslissing. Voor de volledigheid wordt hier ook verwezen naar de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant en de adjunct-arrondissementscommissaris.

Wat de Vlaamse bestuursrechtscolleges betreft, is het zo dat de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ressorteert onder de diensten van de Vlaamse overheid en dus automatisch onder het toepassingsgebied van de GDPB ressorteert door de regeringsbeslissing (VR 2013 1907 DOC.0875/1).

§3 somt de instanties op die behoren tot de diensten van de Vlaamse overheid en die, omwille van hun specifieke eigenheid, niet aangesloten zijn bij de GDPB.

Het gaat om:

- de administratieve diensten van het gemeenschapsonderwijs (GO!);
- de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB);
- de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW);
- de Openbare Psychiatrische Ziekenhuizen Geel en Rekem (OPZ's).

Op basis van een vroegere regeringsbeslissing (VR 2013 1907 DOC.0875/1) zijn zij niet aangesloten bij de GDPB. Het is evenwel niet uitgesloten dat bovenstaande entiteiten van de diensten van de Vlaamse overheid in de toekomst toch aansluiten.

Voor het op 1 januari 2014 vanuit de federale overheid overgehevelde Agentschap Plantentuin Meise werd omwille van zijn sui generis karakter niet overgegaan tot aansluiting bij de GDPB. Er zal immers steeds Franstalig personeel tewerkgesteld blijven op deze site en het is voor de GDPB niet mogelijk om een Franstalige dienstverlening aan te bieden.

Ook andere instanties binnen de Vlaamse overheidssector (bv. extern verzelfstandigde agentschappen naar publiek recht, VOI's, het Vlaams Parlement,) kunnen een aanvraag tot aansluiting indienen.

Het is dan de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, die na advies van het aansturingscomité beslist of aansluiting bij de GDPB mogelijk is. Hierbij wordt rekening gehouden met de door het kandidaat-lid gegeven motivering van zijn juridische, economische, geografische of technische band met de leden van de GDPB. Om te kunnen aansluiten is ook een machtiging van de federale overheid vereist

Artikel 2

Het door de GDPB uitgevoerde welzijnsbeleid wordt inhoudelijk vorm gegeven door een Welzijnsforum. Dit bestaat uit de vertegenwoordigers van de aangesloten leden, de preventieadviseur-coördinator en door de secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Bestuur op basis van de teamwerking binnen de GDPB aangeduide preventieadviseurs. De secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Bestuur of zijn afgevaardigde zit het Welzijnsforum voor. Het Welzijnsforum zorgt voor een ledenoverschrijdende inhoudelijke reflectie. Bedoeling is om een dynamische en doelgerichte samenwerking tussen de aangesloten leden onderling en de GDPB te bestendigen. De GDPB fungeert hier als initiator en katalysator.

Het Welzijnsforum fungeert als klankbord voor onder andere:

- informatieverstrekking met betrekking tot de geleverde prestaties en indicatoren betreffende de welzijnsdomeinen;
- toelichting van nieuwe relevante welzijnsdomeinen;
- ervaringsuitwisseling van goede en leerzame praktijken;

- toelichting van actuele welzijnsthema's en toetsing voor plan van aanpak met inbegrip van communicatie en sensibilisering;
- duiding, bespreking en intervisie van entiteitoverschrijdende problematieken in het kader van het welzijnsbeleid;
- detecteren van opportuniteiten betreffende het welzijnsbeleid, bruikbaar als input voor beleidsvoorbereidende adviezen en doelstellingen voor de eerstvolgende jaren.

Artikel 3

§1. De GDPB wordt met betrekking tot zowel de personeelsmiddelen als de werkingsmiddelen logistiek en financieel aangestuurd door een aansturingscomité, hierna te noemen "Comité GDPB".

§2. Het Comité GDPB bestaat uit een werkgevers- en een werknemersvertegenwoordiging. De secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Bestuur of zijn afgevaardigde zit het Comité GDPB voor. De vertegenwoordigers van de aangesloten leden worden aangeduid door het Welzijnsforum. De preventieadviseur-coördinator en de aangeduide preventieadviseurs hebben een raadgevende stem. Voor de bespreking van bepaalde thema's kan het zinvol zijn om een vertegenwoordiger van de EDPB uit te nodigen.

Enkel de drie representatieve vakorganisaties kunnen zitting hebben in het Comité GDPB. Voor het gebied van Sectorcomité XVIII en Hoog Overlegcomité gaat het om:

1. ACOD (Algemene Centrale der Openbare Diensten);
2. twee centrales van FCSOD (Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten) , nl. ACV-Openbare Diensten en ACV – Transport en Communicatie – Transcom;
3. VSOA (Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt).

§3. Het Comité GDPB heeft in hoofdzaak de volgende taken:

- het formuleren van voorstellen voor de goede werking van de GDPB, bv. i.v.m. het benodigd aantal preventieadviseurs en deskundigen (per welzijnsdiscipline), het aantal ondersteunende functies (secretariaat, ...), de werkingsmiddelen (informatica, vervoer, huisvesting,...), de opleiding en bijscholing van de preventieadviseurs;
- het formuleren van voorstellen betreffende een optimaal dienstverleningsniveau en het adviseren over de vastlegging ervan in dienstenniveau-overeenkomsten;
- de bespreking van specifieke aangelegenheden, op vraag van het Welzijnsforum, het Voorzitterscollege, de aangesloten leden, de functioneel bevoegde Vlaamse minister of de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie. De functioneel bevoegde Vlaamse minister is het lid van de Vlaamse Regering dat bevoegd is voor de materies en het personeel van een beleidsdomein, raad of instelling.

Het Comité GDPB vervult geen taken van het Hoog Overlegcomité. Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, heeft het Hoog Overlegcomité de volgende bevoegdheden:

- adviezen geven inzake:
 - alle voorstellen, maatregelen en toe te passen middelen die gevolgen hebben voor het welzijn op het werk;
 - de maatregelen inzake het beleid van de onderneming zoals planning en invoering van nieuwe technologieën inzake gevolgen voor veiligheid en gezondheid van werknemers;
 - diensten waarop een beroep wordt gedaan zoals keuze voor een externe dienst;
 - de preventie maatregelen, zoals keuze van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen;
 - het ontwerp van jaarlijks actieplan en de wijziging of aanpassing van het globaal preventieplan;

- het bepalen van vaardigheden die in de onderneming aanwezig moeten zijn en voor welke vaardigheden men op een externe dienst beroep moet doen;
 - het bepalen van de verhouding tussen centrale dienst, afdelingen en departement medisch toezicht en door wie en op welke wijze de leiding van de dienst wordt verzekerd;
 - de wijze van samenstelling van de interne dienst;
 - de lokalen, middelen en administratief personeel van de interne dienst;
 - de preventiemaatregelen in het kader van pesten op het werk;
 - bij overgang van interne naar externe dienst en omgekeerd, bij verandering van externe dienst en bij beroep op meer dan één externe dienst.
- akkoorden geven inzake:
- het bepalen en wijzigen van de minimumduur van de prestaties van een preventieadviseur arbeidsveiligheid en preventieadviseur psychosociale aspecten;
 - de aanduiding, vervanging, beëindiging van de overeenkomst of verwijdering uit de functie van een preventieadviseur arbeidsveiligheid of preventieadviseur psychosociale aspecten;
 - de beëindiging van de statutaire tewerkstelling of de verwijdering uit de functie van de preventieadviseur volgens de regels bepaald in het statuut;
 - de toepasselijke procedures ter voorkoming van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk;
 - de aanduiding van de preventieadviseur psychosociale aspecten en de vertrouwenspersonen en de verwijdering uit de functie van de vertrouwenspersonen.

De aanwijzing/aanstelling en het ontslag van de preventieadviseur-coördinator en van de preventieadviseur wordt geregeld in het Vlaams personeelsstatuut, met eerbiediging van de akkoorden die door het Hoog Overlegcomité moeten worden verleend.

De wettelijke bescherming (voorafgaand akkoord Hoog Overlegcomité plus verplicht advies FOD WASO bij niet-akkoord) is beperkt tot de preventieadviseurs veiligheid en psychosociale aspecten. De preventieadviseurs ergonomie/bedrijfshygiëne hebben bij werkverwijdering wel dezelfde statutaire bescherming als de preventieadviseurs arbeidsveiligheid en psychosociale aspecten (voorafgaand akkoord Hoog Overlegcomité).

Artikel 4

Het Welzijnsforum en het Comité GDPB stellen zelf hun huishoudelijk reglement vast. Dit artikel bepaalt de rubrieken die het minimaal moet omvatten.